

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 93 (104)

Olsztyn, Piątek 19 kwietnia 1946 r.

Rok II

W. Brytania przeciw – Zw. Radziecki za wnioskiem Polski w Radzie Bezpieczeństwa

Nowy Jork, 19.4 (PAP). W dniu wczorajszym Rada Bezpieczeństwa w największym ciągu zajmowała się wnioskiem Polski w sprawie faszystowskiego reżimu gen. Franco w Hiszpanii.

Cadogan oponuje
Delegat W. Brytanii amb. Cadogan przedstawił szczegółową krytykę wniosku polski, zarzucając, iż amb. Lange nie przedstawił, jak się tego spodziewano, dodatkowych informacji, zajmując się jedynie działalnością gen. Franco i perując dobrze wszystkim znanymi faktami.

Cadogan przyznał, że na terenie Hiszpanii znajduje się około 12.000 Niemców, którzy jednak „żyją cicho i zachowują się dyskretnie”. Pomijając Stany Zjednoczone i Hiszpanię została zawarta umowa o repatriacji Niemców, która naprawdę odbywa się dość opieszale. Dotychczas opuściło Hiszpanię zaledwie 500 Niemców.

Ze strony W. Brytanii i Ameryki wywierany jest na rząd gen. Franco stały nacisk w kierunku ujawnienia nazwiska niemieckiego w Hiszpanii. Komisja aliancka skrupulatnie bada firmy i własność niemiecką w Hiszpanii.

Amb. Cadogan, oświadczając, że mimo wszystko nie widzi zagrożenia dla pokoju świata ze strony faszystowskiej Hiszpanii, przeciwstawił się wnioskowi polskiemu, który domaga się zerwania stosunków z Hiszpanią gen. Franco.

Delegat W. Brytanii uważa, że zerwanie stosunków i wycofanie przedstawicielstw z Hiszpanii pozostawiłoby jedynie wolną rękę Niemcom.

Gromyko popiera
Delegat Związku Radzieckiego ambasador Gromyko zdecydowanie poparł politykę nieinterwencji, gorąco popierając wniosek Polski.

Amb. Gromyko przypomniał dość

wiadzenia po pierwszej wojnie światowej, stwierdzając, iż polityka nieinterwencji umożliwiła faszystowskiemu dojściu do władzy i w ten sposób przygotowała drugą wojnę światową.

Zasada nieinterwencji w hiszpańskiej wojnie domowej pozwoliła faszystowskim Niemcom i Włochom

Zwiększyć pomoc UNRRA dla Polski

Rozmowy min. Stanczyka w Ameryce

Waszyngton, 19.4 (SAP). Min. Jan Stanczyk, który przebywa w Ameryce, przeprowadził szereg nieoficjalnych rozmów zarówno z b. dyrektorem UNRRA Lehmanem, jak i obecnym dyr. La Guardia, oraz z poszczególnymi komisariatami tej organizacji.

Min. Stanczyk wysuwał konieczność zwiększenia dostaw UNRRA dla Polski, przede wszystkim mięsa i mleka. Min. Stanczyk domagał się ponadto przedłużenia akcji UNRRA w Polsce chociażby tylko na rok 1947.

Wicepremier Mikołajczyk w Bydgoszczy

Bydgoszcz, 19.4 (PAP). Przybył tu wicepremier Mikołajczyk, który po złożeniu wizyty wojewodzie pomorskiemu przeprowadził lustrację wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego, po czym wyjechał w teren na lustrację powiatowych urzędów ziemskich.

Mahatma Ghandi rozmawia z Anglikami

London, 19.4 (PAP). Brytyjska delegacja parlamentarna przeprowadziła dwie nieoficjalne rozmowy z Mahatmą Ghandi.

swobodnie poprzeć reżim gen. Franco przyczyniając się tym samym do ugruntowania faszyzmu na półwyspie Pirenejskim.

Następnie amb. Gromyko zdecydowanie poparł wniosek, szeroko uzasadniając słuszność stanowiska Polski. Uzasadnienie to podamy w numerze jutrzejszym.

Gdyby zaś to było niemożliwe domagał się zapewnienia dostawy już przyznanych Polsce w całości, chociażby dostawy te musiały się przeciągnąć poza ustalony termin zobowiązania z koncem br. akcji UNRRA.

Min. Stanczyk rozmawiał również z p. Eleonorą Roosevelt, której przedstawił katastrofalną sytuację przede wszystkim dzieci polskich.

P. Roosevelt obiecała wykorzystać swoje wpływy w Ameryce na korzyść zwiększenia dostaw UNRRA dla Polski.

W dalszej swojej podróży po Ameryce min. Stanczyk przeprowadza liczne rozmowy z przedstawicielami różnych instytucji i organizacji, oraz związków zawodowych.

Frank zeznaje

Norymberga, 19.4. (PAP). — Wczoraj rozpoczęło się przesłuchanie przed Trybunałem Międzynarodowym byłego „generał gubernatora” niemieckiego w Polsce, Franka.

W dniu dzisiejszym Trybunał rozpoczął czterodniowe ferie świąteczne.

Epilog buntu

London, 19.4 (PAP). W Delhi rozpoczął się proces przeciwko marynarzom hinduskim, którzy w lutym podnieśli bunt we flocie wojennej w Bombaju.

„Stalowa Wola” w Gdyni

Gdynia, 19.4 (PAP). Do portu gdyńskiego wpłynął po raz pierwszy po wojnie statek polski „Stalowa Wola”, przywożąc towary UNRRA.

Porozumienie kolejowe między Polska a Czechosłowacja

W Hatowicach zakończona została polsko-czechosłowacka konferencja kolejowa. Po 2-tygodniowych obradach osiągnięto porozumienie co do otwarcia komunikacji sąsiedzkiej oraz tranzytu przez oba kraje.

Narazie stosowane będą taryfy wewnętrzne obu kolei, w przyszłości jednak wprowadzona zostanie taryfa bezpośrednia z ulgowym obliczaniem należności przewozowych.

Teksty ustaw o referendum uchwalone

Warszawa, 19.4 (PAP). W dniu wczorajszym specjalna komisja KRN zajmowała się tekstem ustawy o referendum ludowym i porządku głosowania.

W pierwszym czytaniu teksty zostały uchwalone jednogłośnie.

Delegacja fińska w Stalina

Moskwa, 19.4. (PAP). Genera-lissimus Stalin w obecności ministra Molotowa przyjął przybyłą do Moskwy delegację fińską na czele z premierem Finlandii.

pożyczkę dla Anglii

Waszyngton, 19.4 (PAP). W senacie amerykańskim rozpoczęła się wielka debata w sprawie udzielenia W. Brytanii pożyczki.

Kilku senatorów wystąpiło przeciwko udzieleniu pożyczki, twierdząc, że W. Brytania zgromadziła znaczne ilości złota i dewiz w tym czasie, kiedy głosiła, że Ameryka jest całkowicie odpowiedzialna za zmniejszenie racji żywnościowych w Anglii.

Niemiecka centrala szpiegowska w Chinach zlikwidowana

Czung-King, 19.4 (PAP). Władze amerykańskie zlikwidowały w Chinach niemiecką centralę szpiegowską. Aresztowano 20 osób.

Po ukończeniu śledztwa aresztowani będą przekazani władzom chińskim.

Konferencja pokojowa odroczone

Paryż, 19.4 (PAP). Rzecznik rządu francuskiego oświadczył, że Konferencja Pokojowa, wyznaczona na 1 maja w Paryżu, została odroczone.

Nowy termin Konferencji zostanie ustalony na posiedzeniu ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw, które odbędzie się 25 b. m.

Jutro, w sobotę, ukaze się swiateczny numer „Wiadomości Mazurskich” w powiększonej objętości.

Przygotowania wojenne gen. Franco

Nowe rewelacje ministra republikanckiej Hiszpanii
Paryż, 19.4 (PAP). Minister wojny hiszpańskiego rządu republikanckiego ogłosił nowe dane o koncentracji wojsk gen. Franco na pograniczu francuskim.

Według tych danych w trzech hiszpańskich okręgach pogranicznych stacjonuje 250.000 wojska. Nieco głębiej rozłożona jest armia, licząca 450.000 ludzi. Wreszcie w Katalonii znajduje się 200.000 wojsk faszystowskich.

Z danych tych wynika, że gen. Franco skoncentrował przeciwko Francji armię, liczącą ogółem 900.000 ludzi.

Cały pas nadgraniczny w Pirene-

jach jest silnie ufortyfikowany. Przejęcia w górach są podminowane. W górach rozmieszczone są ponadto liczne gniazda karabinów maszynowych i stanowiska artylerii przeciwpancernej i przeciwlotniczej, oraz silne schrony.

Czechosłowacja uznala rząd republikanckiej Hiszpanii

Paryż, 19.4 (PAP). Rząd Czechosłowacji uznał republikański rząd hiszpański Pirala. Spodziewane jest w najbliższym czasie uznanie rządu Pirala przez Węgry i Albanie.

Za nasza i wasza wolność

W rocznicę powstania warszawskiego getta

Dzisiaj, dn. 19 kwietnia, mijają 3 lata od chwili pierwszego w Polsce masowego wystąpienia zbrojnego przeciwko hitlerowskiemu okupantowi — powstania w getcie warszawskim.

Przyszły historyk należycie oceni ogromne znaczenie powstania w getcie, jego wkład do walki z okupantem, oraz heroizm bohaterów, którzy postawili sobie za punkt honoru obronę swojej własnej i narodowej godności.

W owe groźne dni 1943 r., gdy nad Europą szalał terror hitlerowski, a nad Polską zawisła ciemna noc niewoli, w owe dni, gdy wszelką godność ludzką zdeptał żołdak niemiecki — garstka zdawałoby się szalenców z Żydowskiej Organizacji Bojowej, zorganizowała zbrojne powstanie i zademonstrowała przed narodem polskim i przed światem całym, że Żydzi polscy nierozzerwalnymi nićmi związani są z tą ziemią, na której ich przodkowie żyli od wieków.

Powstanie w warszawskim getcie jest najbardziej tragiczną, ale zarazem najpiękniejszą kartą w tysiącletniej historii Żydów w Polsce. Złota nić tradycji bojowej snuje się od Berka Joselewicza i żydowskich uczestników powstania Kościuszkowskiego do bohaterów getta, poprzez żydowskich uczestników powstania listopadowego i styczniowego, aż do żołnierzy żydowskich, poległych pod Kutnem, Dęblinem, na szanach Warszawy i w walkach na szlaku bojowym I Armii W. P.

Niemcy postanowili za wszelką cenę „zlikwidować“ getto i wysłać jego mieszkańców do obozów „pracy“, co w praktyce oznaczało Majdanek, lub Treblinkę, a w ostatecznym wyniku — zagładę.

W pamiętną noc z 18 na 19 kwietnia 1943 r. gęste patrole niemieckie, ukraińskie i łotewskie hitlerowskich zbirów, uzbrojonych „po zęby“, otoczyły getto. Gdy o świcie wkroczyli na teren dzielnicy żydowskiej, stało się nagle coś niezwykłego. Z wymarłych na pozór domów, posypał się grad kul. W tym pierwszym starciu Żydzi wytrzebili trzy kompanie SS. Żydowska Organizacja Bojowa osiągnęła duży sukces. Oprócz zabitych, 300 Niemców wpadło do niewoli. O ironio! Do niewoli niewolników.

Okupanci, jak ognia, bali się rozszerzenia ruchu powstanczego, poza mury getta. Przez cały dzień 21 kwietnia zmotoryzowane oddziały niemieckie sunęły w stronę getta. Pierwsze sześć czołgów nie napotkało narazie oporu. Na umówiony jednak sygnał z ukrycia posypał się grad pocisków. Czołgi stanęły w płomieniach.

Był to już drugi sukces Żydowskiej Organizacji Bojowej.

Czynnik „Reichswehry“ zrozumieli, że z powstancami nie żarty i zaczęli przygotowywać bardziej skuteczne środki. To dało powstańcom możliwość dalszego kontaktowania się z antyfaszystowskimi organizacjami Polski podziemnej, a w pierwszym rzędzie

z Gwardią Ludową i przy ich pomocy uzupełnieniu zapasów broni i amunicji.

W tym okresie oddziały powstańców żydowskich dokonały szeregu wypadów, zaopatrując się w broń, amunicję i mundury niemieckie. W nocy z 26 na 27 kwietnia oddziały żydowskie, działając wspólnie z oddziałami Polski podziemnej, zdobyły „Pawiak“.

O poddaniu getta nikt nie myślał. Propozycje niemieckie odrzucono z pogardą.

Wreszcie artyleria niemiecka, ustawiona na Placu Frasieńskich i przed Dworcem Gdańskim rozpoczęła dzieło zniszczenia. Prawdziwe jednak piekło rozpoczęło się, gdy nad gettem pojawiły się samoloty.

Sześć tygodni broniło się getto, przez sześć tygodni stała łuna nad Warszawą. Powstańcy walczyli o każdy dom, o każde piętro, o każdą piędź ziemi. Czterdziestego dnia powstania w całym getcie pozostał tylko jeden gmach czteropiętrowy. Broniła się tam ostatnia garstka bohaterów.

U schyłku dnia z garstki obrońców zostało trzech ludzi wypartych na najwyższe czwarte piętro. Wówczas Niemcy gmach podpalili. I oto ujrzałem na dachu, objętym już płomieniami, trzy postacie owinięte sztandarami. Jednym odruchem postacie rzuciły się w ogień.

Tak skończyła się krwawa epopeja getta warszawskiego. Walki Żydów polskich z okupantem weszły do dziejów walk wolnościowych w Polsce. Dziś w rocznicę bohaterskiej walki getta warszawskiego musimy stwierdzić, że pokutujące jeszcze gdzieś u nas zarazki antysemityzmu są haniebnym spadkiem, pozostawionym przez hitlerizm. Najwyższy czas wyplenić je wraz z resztkami faszyzmu.

Niechaj krew żydowskich bojowników o wolność, przelana z ostatnią przedśmiertną myślą o Polsce jutrzejszej, o Polsce lepszej — nie pojdzie na marne.

Paweł Czuyżyk

Skarbowcy wykazują inicjatywę społeczną

ZZPS gospodaruje na folwarku „Skarbowka“

Skarbowcy rozpoczęli drugi rok swej pracy na ziemi Warmińsko-Mazurskiej. Łamiąc trudności organizacyjne, spełnili niewątpliwie w dużej mierze swoje zadanie i położyli podwaliny pod zręby administracji skarbowej w województwie olsztyńskim.

Skromna grupka 11 pionierów rozrosła się w ciągu roku w zespół, liczący obecnie blisko pół tysiąca

pracowników, którzy zrzeszeni w Związku Zawodowym Pracowników Skarbowych, poza pracą zawodową, biorą czynny udział w życiu społecznym, kulturalnym i oświatowym Olsztyna.

Zarząd Okręgu Z. Z. P. S. przez swych delegatów współpracuje z Okręgową Komisją Związków Zawodowych i ma na celu obronę najżywniejszych interesów oddziałów prowincjonalnych — niejednokrotnie po macoszemu traktowanych przez miejscowe władze.

Związek posiada własną stołówkę. W najbliższym czasie zostanie otwarta spółdzielnia „Skarbowiec“, gdzie po cenach przystępnych członkowie udziałowcy nabywać będą artykuły pierwszej potrzeby.

Jedną z najpoważniejszych pozycji w życiu Związku jest prowadzenie gospodarstwa rolnego „Skarbowka“ w odległości czterech kilometrów od Olsztyna. — Jest to jeden z pierwszych majątków rolnych na ziemi Warmińsko-Mazurskiej, gdzie polski świat pracy ujawnił czynną inicjatywę, wkładając trud rąk pracowników skarbowych w uporządkowanie i zagospodarowanie majątku.

Mimo wielkich trudności i braku odpowiednich funduszy na zagospodarowanie folwarku — członkowie Związku z jeszcze większą energią przystąpili w sezonie bieżącym do pracy na roli, wkładając maksimum sił fizycznych i twórczej inicjatywy. O wynikach tej pracy napiszemy innym razem. (i. k.)

Kryzys we Francji trwa nadal

Paryż, 19.4 (obsł. wł.) Francuskie Zgromadzenie Konstytucyjne doszło wczoraj do porozumienia w sprawie wyborów prezydenta w przyszłej konstytucji. Wybór ma wymagać zwykłej tylko większości głosów przy obecności 2/3 deputowanych.

Mimo tego porozumienia kryzys polityczny we Francji trwa nadal, grożąc rozbięciem rządzącej koalicji 3 partii.

U podstaw tego kryzysu leży zadanie postępowych katolików ograniczenia uprawnień obecnego Zgromadzenia Narodowego, oraz dwuzłobowego parlamentu.

Osiągnięcia polskiej kolei

Londyn, 19.4. (PAP). Przewodniczący Europejskiej Organizacji Transportu oświadczył, że system kolejowy na kontynencie ulega powoli, ale stale poprawie.

Kolejnictwo w Polsce osiągnęło już znaczne wyniki w odbudowie taboru i sieci drogowej.

Przegląd prasy

Chłop czyta

Prasa ludowa opiera się na innych podstawach, niż prasa przeznaczona dla czytelników miejskich.

Zjazd prasy ludowej, zakończony ostatnio w Warszawie, był nie tylko przeglądem dotychczasowego jej dorobku, ale i nawiązał bliższy kontakt chłopięcego publicysty z chłopięcym czytelnikiem.

Na marginesie zjazdu „Dziennik Ludowy“ zauważył:

„Chłop nie lubi zbyt błyskotliwych słów. Nie ufa im. Żąda ugruntowanej, rzetelnej prawdy.

Zależy mu również na tym, żeby dzienniki pisały o sprawach życia. A życie dla niego to solidna praca, to potrzeby najistotniejsze dla człowieka, jak chleb, dach nad głową, książka.

Waga tego, co przeżywa na swojej wsi jest dla niego niezmiernie wielka. Wielką jest ona również dla całego społeczeństwa, które z wsi właśnie, z ziemi czerpie soki życia. Jednocześnie, przebywając stale zdalekąd od ośrodków przemysłu i życia kulturalnego, chłop pragnie, aby jego gazeta przynosiła mu codziennie głos dalekiego świata. Aby wzrok jego ograniczony linią lasu na widnokręgu — wybiec mógł dalej, tam, gdzie stykają się lądy z morzem, gdzie uczeni w swych laboratoriach stwarzają cuda nowoczesnej techniki, gdzie inne są drzewa i ludzie inną mają skórę. Słowem, żeby gazeta po części zastępowała mu książkę, której dotychczas na wsi brak.

Zadaniem publicysty ludowego, który przekazuje czytelnikowi myśli światłych przewodników idei ludowej — jest wskazanie i wytłumaczenie korzyści, jakie, może nawet kosztem doraźnych ofiar, odnieść wieś w nieodległej przyszłości przez dalekosyżne reformy społeczne i gospodarcze. Zjazd prasy ludowej w Warszawie był wymianą myśli między czytelnikiem — chłopem, a publicystą — ludowcem. Wiele spraw wyjaśnił i wybrał drogę, którą wiarna kroczyć prasa ludowa“.

Nowe książki

Marek Edelman - Getto walczy

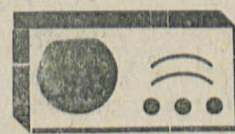
Mała książeczka — dokument martyrologii Żydów, zakończonej bohaterską, beznadziejną walką. Autor, Marek Edelman, jeden z twórców i przywódców Żydowskiej Organizacji Bojowej, walczył do ostatka. Cudem uratowany przeszedł kanałami na aryjską stronę Warszawy.

W książce swojej daje nam przejmujący obraz tworzenia się życia w getto i jego tragicznego końca. Słusznie pisze Nałkowska w przedmowie: „Ta książka wzrusza, przejmuje i budzi grozę. Hańbą cywilizacji, hańbą Niemców na wieki jest getto warszawskie“.

Edelman maluje wiernie, dramatyczne momenty wywożenia tysięcy

bezbronných Żydów na śmierć, głód i tyfus i wreszcie tragedię dni kwietniowych, gdy garstka bohaterów stawiała opór wrogowi uzbrojonemu w czołgi i lotnictwo.

Przejmując tę książeczkę każdy przeczytać powinien, by pamięć okrucieństwa bestii hitlerowskiej żyła wśród nas wiecznie. (m. g.)

SLUCHAMY RADIA WARSZAWA
na fali 395.8 mtr

Sobota, 20 bm. 5.57 sygnał czasu i pieśń, 6.05 muzyka lekka, 6.30 muzyka lekka płyt, 6.45 dziennik, 7.10 gimnastyka poranna, 7.20 muzyka lekka, 7.45 dziennik, 7.50 muzyka lekka, 8.45 skrzynka poszukiwania, 12.20 muzyka, 12.55 muzyka, 13.50 audycja literacka, 14.00 dziennik, 16.00 słuchowiska dla dzieci, 16.30 muzyka, 16.55 reportaż dla dzieci, 17.10 muzyka, 17.55 audycja wojskowa, 18.10 reportaż dźwiękowy, 18.25 wędrowka z m. kufonem, 18.35 „Młodzi mówią“, 19.00 muzyka, 19.30 dziennik, 20.00 audycja literacka, 20.30 muzyka, 21.00 audycja dla Polaków zagranicą, 21.30 skrzynka poszukiwania, 22.00 audycja rozrywkowa, 22.15 orkiestra taneczna, 23.00 ostatnie wiadomości, 23.25 program na jutro, 23.35 skrzynka poszukiwania, 23.55 Hymn.

Business przede wszystkim

Londyn, 19.4. (PAP). Min. Bevin, odpowiadając na interpelację w parlamencie oświadczył, iż umowa naftowa persko-radziecka w niczym nie narusza angielskich interesów naftowych.

O rozbudowę hodowli w woj. olsztynskim

Problem mleczarsko-jajczarski na drogach rozwojowych

Repatrianci jada

Przybył transport repatriantów Nr. 76 z Wilna—Smorgoń—Grodna w składzie 66 wagonów. Przyjechało 976 osób, przywożąc 226 sztuk inwentarycznego.

Komitet obchodu święta 1-go Maja

Wczoraj ukonstytuował się Komitet Organizacyjny obchodu święta 1-go Maja.

W skład Komitetu wchodzi: przewodniczący — wiceprez. Konczynski, wiceprzew. — dyr. Sawicki, sekr. Wydz. Og. Zarządu Miejskiego ob. Cieślak, redaktor nac. „Wiad. Mazurskich” ob. Mroczkowski, kier. Wydz. Prop. ob. Dworak, por. Wagner z M. O. ob. Pławski ze Zw. Zaw.

Z uwagi na konieczność wzmożenia prac organizacyjnych wobec bliskiego terminu święta, Komitet apeluje do członków o punktualne przybywanie na posiedzenia.

W rocznicę Powstania w Getto

W dniu dzisiejszym w lokalu Woj. Komitetu Żydowskiego przy al. Niepodległości Nr. 5-3, o godz. 19, odbędzie się uroczysta akademii poświęcona 3-ciej rocznicy powstania w getto warszawskim.

Zjazd starostów woj. olsztynskiego

W dniu wczorajszym, pod przewodnictwem wojewody ob. d-ra Z. Robla, odbył się w Olsztynie zjazd starostów powiatowych, z udziałem przedstawicieli P.U.R. oraz naczelników wydziałów województwa.

Szczegółowe sprawozdanie ze zjazdu, na którym omawiano szereg zagadnień pierwszorzędnej wagi ze stanowiska zaludnienia i zagospodarowania naszego województwa, oraz usprawnienia aparatu administracyjnego w powiatach, podamy w najbliższych numerach.

Odbudowane mosty w pow. piskim

znacznie usprawnia komunikację drogową

Powiat piski jest pierwszym powiatem województwa olsztynskiego, na terenie którego w ramach akcji Pow. Zarządu Drogowego odbudowano most, zniszczony przez cofające się wojska niemieckie w roku ubiegłym.

Most ten, na drodze Mikołajki — Łuk, rozpięty nad międzyjezierzem Łuk i sąsiadującego jeziora, odbudowany z drzewa, liczy 23 m. długości i 60 ton nośności.

Wobec całkowitego prawie braku miejsca mężczyźni zdolnych do pracy, użyto przybyłych z sąsiednich powiatów robotników.

Po świętach Wielkanocy nastąpi uroczyste poświęcenie mostu i otwarcie go dla komunikacji na tej jednej najważniejszych arterii z zachodu na wschód (droga Olsztyn — Ządz — Mikołajki — Łuk i dalej Suwałki — Augustów.)

Poza tym odbudowanym już mostem na terenie powiatu piskiego znajdują się w budowie: most na drodze

Mija rok od chwili, gdy z centralnej Polski do Olsztyna zjechała samochodem nieliczna grupka ludzi z zadaniem rozwiązania na pewnym odcinku zagadnienia gospodarczego, od którego w dużej mierze zależał rozwój okręgu Mazurskiego. Chodziło mianowicie o zorganizowanie planowej sieci mleczarni, uratowanie tych urządzeń, które pozostały z pożogi wojennej, zabezpieczenie ich i konserwację.

W jakich warunkach układała się praca w pierwszych miesiącach penetracji na terenach odzyskanych wiedzą tylko ci, którzy przyjechali rok temu na wymarłe, pustynie, przeorane kataklizmem dziejowym ziemie Warmijsko-Mazurskie. Lecz to, „wczoraj” minęło. Pozostało jedynie

wspomnienie walki, walki o formę i wyraz tych ziem.

Odcinek mleczarsko-jajczarski był jednym z tych problemów życia gospodarczego, który bezwzględnie trzeba było i należało wygrać. Jego rozwój zależał w dużej mierze od rozwiązania trudności gospodarczych w ścisłym tego słowa znaczeniu, a więc od systemu gospodarstw, struktury gleby, ilości pogłowia. Te trzy czynniki wzajemnie zależały się i wiązały, idąc obok siebie po równoległych,

Przeorganizowanie gospodarstw rolnych, przejście z gospodarstw wielkich i majątków ziemskich na małe dawało ten plus, że umożliwiało utrzymanie odpowiedniej ilości po-

głowia, uzyskanie obornika, co nie było rzeczą bez znaczenia, o ile weźmie się pod uwagę fakt, że struktura gleby jest naogół mało urozmaicona i uboga w próchnicę.

Narzuciła się sama przez się koncepcja przejścia na system gospodarki hodowlanej. Fatalny jednak stan pogłowia utrudniał pracę i opóźniał ją w dużej mierze. Rozwój gospodarki hodowlanej, postawionej na odpowiedniej stopie, związany jest ściśle z rozwojem mleczarn, zniszczonych i zdewastowanych, przeoranych działaniami wojennymi i systematycznym szabrem.

Głównym więc celem zorganizowanego Oddziału Mleczarsko-Jajczarskiego przy oddziale «Społem» w Olsztynie było ratowanie z pogromu tego, co zostało, oczyszczanie, chronienie i zabezpieczanie budynków przed działaniami atmosferycznymi. Uratowano w ten sposób 90 mleczarn, których wartość idzie w setki milionów złotych.

Równoległe do prac, związanych z konserwacją, postępuje organizacja mleczarn wszędzie tam, gdzie zaludnienie odpowiednio narosło. Organizacja ta idzie powoli, zależna jest bowiem od ilości pogłowia, co z kolei związane jest z szybkością zaludnienia terenu. Wystarczy powiedzieć, że w całym województwie znajduje się w tej chwili około 25,000 krów, rozrzuconych po wsiach, miastach i osiedlach. W porównaniu z 1,500,000 z okresu przedwojennego ilość ta jest śmiesznie mała.

Nie znaczy to jednak, aby ten fatalny stan pogłowia wpłynął w najmniejszej bodaj mierze na zahamowanie tempa pracy. Przeciwnie. Już dziś mówi się o kredytach, umożliwiających przeprowadzenie gruntowniejszych form zabezpieczenia lub, gdy przyjdzie odpowiednia chwila, uruchomienie obiektów mleczarskich.

Drugi odcinek gospodarczy, to uruchomiona od 6-go ub. m. Centrala Wylęgowa przy Oddziale Mleczarsko-Jajczarskim. Jej powstanie jest dużym sukcesem organizacyjnym, rozwiązującym problem hodowlany drobiu. Akcja sztucznego wylęgu i rozprowadzania jest w pełnym toku. Warto dodać, dla prostej orientacji, że w okresie przedwojennym na terenie naszego województwa hodowano przeciętnie 5,500,000 drobiu. W chwili obecnej rzeczywista cyfra nie przekracza 20 000 sztuk.

Centrala Wylęgowa przy Oddziale Mleczarsko-Jajczarskim postawiła sobie za cel, zmianę tego nienaturalnego stanu, oraz dołożenie wszelkich możliwych starań, by system hodowli drobiu postawić na mocnych i realnych podstawach.

Do spraw tych powrócimy jeszcze niebawem w szeregu artykułów i reportaży. Z. M.

Organizują się Sady Grodzkie

Na terenie Apelacji Olsztyńskiej uruchomiono nast. Sady Grodzkie:

Okręg Elk: w Augustowie, Elku, Grajewie i Suwałkach.

Okręg Łuczany: w Bartoszycach, Łuczanach i Ryniu.

Okręg Olsztyn: w Biskupcu, Licbarku, Niborku, Olsztynie, Ostrodzie i Szczytnie.

Okręg Pasłęk: w Braniewie, Ornecie, Morągu, Pasłęku i Suszu.

Olsztyn zamanifestuje przyjazn polsko-radziecką

Przed wojewodzkim i krajowym zjazdem

W Olsztynie odbyło się pod przewodnictwem prezesa Sądu Okręgowego ob. Sekity zebranie komitetu organizacyjnego Wojewódzkiego Zjazdu Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

Po wysłuchaniu sprawozdań komisji organizacyjnej, finansowej, propagandowo-widowiskowej i gospodarczej ustalono termin zjazdu na dzień 12 maja br. W dniu tym o godzinie 10-tej zaczną się w sali Teatru im. St. Jaracza obrady delegatów powiatowych, po czym nastąpi wybór przedstawicieli na Kongres Krajowy w Warszawie.

W godzinach południowych delegaci

oraz zaproszeni goście podejmowani będą w salach Zamku Olsztynskiego obiadem.

Po południu o godz. 16-ej odbędzie się w Teatrze uroczysta akademii z bogatym programem artystycznym, który wykonają artyści teatru.

Część programu artystycznego ma wypełnić znakomity zespół artystyczny z kwatery głównej marsz. Rokossowskiego, specjalnie zaproszony przez T-wo na ten dzień do Olsztyna.

W ciągu dnia zjazdowego miejscowa rozgłośnia Polskiego Radia nadawać będzie audycje okolicznościowe z własnego studia. (z. p.)

W walce ze świerzem

Łeki nadeszły już do Olsztyna

Walkę ze świerzem prowadzą stale odświeżalnie przy ośrodkach zdrowia, oraz kolumny przeciwdemiczne, opracowujące odległe tereny.

Maść przeciw świerzowi nie wydaje się do domu. Chorzy są leczeni bezpłatnie pod okiem wyszkolonych pracowników Nadzwyczajnego Komisariatu do Walki z Epidemiami. Jest to podyktowane koniecznością najlepszego zużycia maści, której pierwszy transport nadszedł już do Olsztyna.

Nadzwyczajny Komisariat do Walki z Epidemiami zaopatrzył w maść lekarza Starostwa Grodzkiego Olsztyn, oraz lekarzy powiatowych Starostw: Łuczany, Braniewo, Reszel, Susz, Ostród, Rastembork, Szczytno i Morąg.

Oczekiwane dalsze przydziały maści pozwolą na zwalczanie świerzbu i w pozostałych powiatach.

WARMIACY I MAZURZY!

Wszelkie informacje i porady udziela Okręgowy Komitet Narodowościowy w Olsztynie, przy ulicy Kościuszki Nr. 43.

NOWOOTWARTA

KWIACIARNIA „Trena”

OLSZTYN, MAZURSKA 7a (Przemysłowa)

Poleca:

kwiaty, owoce, słodycze

549-3

Komedia pomylek czyli nowe targowisko

Jak Olsztyn podnosi swój poziom kulturalny

Stare targowisko miejskie było niewątpliwie zupełnie niedostosowane do potrzeb Olsztyna: ciasne, niewygodne, źle rozplanowane.

Słusznie przeto Miejska Rada Narodowa podjęła sprawę przeniesienia targowiska na bardziej odpowiednie miejsce, umożliwiające zorganizowanie handlu w sposób racjonalny, higieniczny, wygodny dla ludności — jednym słowem odpowiadający naszym nowoczesnym pojęciom kulturalnym.

Radzono. Wyloniono specjalną komisję. Komisja przeprowadziła (tak przynajmniej zostało zaprotokółowane) odpowiednie badania w terenie, wreszcie Rada Miejska uchwaliła przenieść targowisko czasowo na plac koło Zamku, póki nie będzie należycie zorganizowane gdzieś indziej nowe stałe targowisko.

Zapewniano przytem, że plac koło Zamku będzie odpowiednio splantowany i przystosowany do potrzeb targowiska.

Ludność odetchnęła z ulgą; nareszcie Olsztyn doczeka się targowiska z prawdziwego zdarzenia, targowiska

odpowiadającego poziomowi miasta wojewódzkiego.

Aliści nic z tego! Ojcowie miasta zawinęli się raz — dwa i akurat na przedświąteczny tydzień zwiększonego ruchu handlowego przenieśli targowisko, że tak powiem „ciupasem“... na śmietnik.

Oficjalnie nazywa się to pompacyjnie „plac koło Zamku“. Ale proszę, Ojcowie miasta, raczcie własnonożnie przemierzyc nowe targowisko, a przynajmniej mi rację: przenieśliście targowisko poprostu na śmietnik.

Nagi teren, pokryty dołami i rowami został swoiście „splantowany“: zwieziono gruz ze zburzonych domów, wyrównano nim doły i pozostawiono w stanie „surowym“, nie troszcząc się o nogi mieszkańców miasta, którzy własnym ciężarem mają rozgnieść i ubić dobrze wypalone cegły.

Równie beztrudno pozostawiono na rozległym zaiste placu stopy wszelkiego śmiecia, które tu zwożono od roku. Dół kloaczny, suto wypełniony (od ul. Nowowiejskiego), poprostu przysypano warstwą gruzu. Na dobitkę

wreszcie przeoczono fakt, że w górnej części placu odbywa się zrzucanie z wagonetek kolejki wąskotorowej gruzu z wysokości dwumetrowej, co powoduje wytwarzanie się pyłu w olbrzymich ilościach.

I na tym śmietniku i gruzowisku zarazem kazano stawiać stragany, równo, pod sznurek, bardzo pięknie. Cóż, kiedy nie pomyślano równocześnie, aby same stragany doprowadzić jakoś do „ludzkiego“ wyglądu, proporcjonalnego do sutych zarobków ich właścicieli.

Stawiane w pośpiechu przedświątecznego ruchu z rozebranych części dawnych budek wyglądają dziś zgoła już potwornie. Całość robi wrażenie jakiegoś azjatyckiego bazaru, przypominającego głęboką prowincję bodaj w jakimś Afganistanie.

I to właśnie tuż pod bokiem reprezentacyjnego Zamku, pod bokiem wieży miejskiej, w której wkrótce już po remoncie ulokują się nasze biura turystyczne. I to właśnie na kilka tygodni przed wielkimi w Olsztynie uroczystościami ogólnopolskimi

z udziałem wycieczki dziennikarzy z całej Polski i zagranicy.

W świetle tych faktów sprawa nowego targowiska staje się już skandalem, który należy zlikwidować jak najprędzej. Sądźmy, że tu będzie miała do powiedzenia coś nie coś również Nadzwyczajna Komisja do Walki z Epidemiami, która ostatnio rozwija ożywioną działalność.

Redakcję naszą odwiedzają od paru dni liczne delegacje i poszczególni czytelnicy, domagając się interwencji w tej sprawie. Czynimy temu zadość. Również z własnej i nieprzymuszonej woli. (m)

Consulat de France

Le consul de France a Gdansk invite les Français de sa circonscription a demander leur inscription sur les registres d'immatriculation au Consulat de France, 21, Al. Rokossowskiego — Gdansk — Wrzeszcz. Ceux d'entre eux qui ne pourraient se presenter au Consulat pourront demander leur immatriculation par correspondance.

551-2

Rozne wedliny, szynki, oraz mięso wołowe

poleca NA SWIETA po przystępnej cenie

WEDLINIARNIA

KUJAWIAK WŁADYSŁAW
523-1 ul. Staszycy 12
(przy ul. Grunwaldzkiej i Turelowej)

KWIATY NA SWIETA

poleca KWIACIARNIA
547 przy ul. 1. Maja 1 (gmach Ratusza)

OGLOSZENIA DROBNE

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie obywatelstwa polskiego, wydane przez Starostwo Reszelskie na imię Grabosz Franciszka, zamieszkała Biskupiec ul. Warszawska 14. (536-1)

UNIEWAZNIAM dowód osobisty, kartę rejestracyjną i zaświadczenia pułkowe syna Stanisława, na nazwisko Kowalczyk Jakub. (536-1)

UNIEWAZNIAM zgubione zaświadczenie rejestracji, wydane przez RKL w Ciechanowie, na nazwisko Czciński Jan s. Jana r. 1925, zamieszkałego we wsi Brodowe Łąki, gmina Zaręby, pow. Przasnysz. (548-2)

UNIEWAZNIAM skradzione: dowód osobisty, wydany przez Starostwo Grodzkie w Lucku 1938 r., kartę rejestracyjną wydaną przez Urząd Skarbowy w Olsztynie 1946 r., oraz kartę ewakuacyjną wydaną przez PUR w Lucku na nazwisko Szumilas Anna, urodz. 2/II 1902 r. w Widuchowie, powiat Stopnicki. (545)

UNIEWAZNIAM zaświadczenie pochodzenia polskiego, wydane przez gminę Stawigudę na nazwisko Szurma Agnieszka urodz. 10/III 1902 r. w Pluskach pow. Olsztyn, oraz Szurma Bruno urodz. 6/VII 1899 r. w Wielkich Kozłach pow. Nibork. (546)

MLYNSKIE artykuły i maszyny wszelkie (gazy, pasy, siatki, motory itp.) hurtowo zakupi prywatna firma. Oferty „Młyńskie“ Biuro Ogłoszeń PAP., Warszawa, Pierackiego 11. (494-2)

Ogłoszenie przetargu na dzierżawę jezior

Nadleśnictwo Państwowe Drwęca II w Gnitłowie, poczta Grunwald pow. Ostród wydzierżawi w drodze przetargu pisemnego prawo rybołówstwa i użytkowania trzciny na jeziorze śródleśnym okręgu Mazurskiego a mianowicie:

Jezioro Francuskie położone w Leśn. Góry oddz. 27 o pow. 2,64 ha. Oferty w zalakowanych kopertach z napisem „Przetarg na jezioro Francuskie“ należy składać w tut. Nadleśnictwie Państwowym Drwęca II do dnia 27 kwietnia 1946 r. godz. 11-ta. O godz. 12-tej nastąpi otwarcie nadesłanych ofert w obecności ewentualnie przybyłych oferentów.

W ofercie należy wymienić nazwę jeziora oraz wysokość oferowanego czynszu dzierżawnego w kg. ryby wyborowej z 1 ha lustra wody w stosunku rocznym. Równocześnie musi oferent w swej ofercie napisać, że warunki przetargu i dzierżawy są mu znane i poddaje się im w zupełności.

Wyniki przetargu podlegają zatwierdzeniu przez Dyрекcję Lasów w Olsztynie, która zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, oraz unieważnienie przetargu bez podania przyczyn i jakichkolwiek odszkodowań z tego tytułu.

Odnośnie złożonej oferty musi oferent wpłacić w kasie Nadleśnictwa wadium w wysokości 10 proc. oferowanego rocznego czynszu dzierżawnego. Wadium to jest zwrotne w razie odmówienia oferty, w razie zaś przyjęcia jej zostanie zatrzymane jako kaucja na zawartą umowę bez oprocentowania. Warunki dzierżawy można przejrzeć w biurze Nadleśnictwa względnie w Dyrekcji Lasów w Olsztynie w Biurze Użytków Ubocznych i Gospodarstw Nieleśnych pokój Nr 41 w dni powszednie, w Nadleśnictwie w czasie od 9—12-ej, w Dyrekcji Lasów od godz. 10-ej do 12-ej. 534-1

Ogłoszenie przetargu.

Wydział Pracy i Opieki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego Mazurskiego, ogłasza niniejszym przetarg nieograniczony na wykonanie robót remontowych domu na Ośrodek Opieki Społecznej w m. Wartemborku.

Oferty na powyższe roboty należy składać do dnia 23 kwietnia 1946 r. do godz. 10-ej w kancelarii Wydziału (Ratusz — pokój Nr. 75), po czym nastąpi kom. otwarcie ofert (g. 11).

Komisja przetargowa zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, lub unieważnienia przetargu, bez podania motywów, względnie wyeliminowania niektórych robót.

Podkłady ofertowe są do nabycia za opłatą 100 zł w kancelarii Wydziału (pokój Nr. 75) i tamże znajduje się materiał do przejrzania i zapoznania się z całością kształtem i warunkami odnośnie robót mających się wykonać.

Bliższych szczegółów technicznych udziela powiatowy kierownik Oddziału Odbudowy (gmach Starostwa Powiatowego Olsztynskiego). (533-2)

Przetarg

Rejonowy Zarząd Kwaterunkowo-Budowlany W. P. w Rastemborku przy ul. Korszynskiej 34, ogłasza przetarg na roboty remontowe budynków koszarowych w Rastemborku oraz Żądźborku.

Druki ofertowe można otrzymać w Rejonowym Zarządzie Kwaterunkowo-Budowlanym Rastembork przy ulicy Korszynskiej 34, gdzie również można przeglądać warunki ogólne wykonania robót. Oferty w zalakowanych kopertach bez żadnych znaków firmowych z napisem »Oferta na roboty: budowlane remontowe lub instalacji centralnego ogrzewania, lub instalacji elektrycznej budynków koszarowych w Rastemborku, lub w Żądźborku« należy składać w Rejonowym Zarządzie Kwaterunkowo-Budowlanym w Rastemborku przy ul. Korszynskiej 33, w godzinach urzędowych od 10-ej do 14-ej do dnia 27 kwietnia 1946 r. Otwarcie ofert nastąpi 29 kwietnia br., o godz. 11.

Do ofert należy dołączyć wadium w wysokości 1% sumy oferowanej w gotówce, którą należy wpłacić do R.Z.K.B.

Rejonowy Zarząd Kwaterunkowo-Budowlany zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, podziału dostawy, zmniejszenia lub zwiększenia ogólnej sumy przetargu o 50 proc. oraz unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Oferent, którego oferta zostanie przyjęta, obowiązany jest w terminie trzydniowym po otrzymaniu zawiadomienia przystąpić do spisania umowy pod groźbą utraty wadium.

Wadium oferentów, którzy nie utrzymali się w przetargu zostanie zwrócone w ciągu 10-ciu dni od daty otwarcia przetargu. 550

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Spotem“ w Olsztynie.

CENY OGŁOSZEN: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMBRATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratorki otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu. Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi